

**NOAPTEA
SFÂNTULUI BARTOLOMEU**

CHARLY 9

Jean Teulé

Copyright © Éditions Julliard, Paris, 2011

NOAPTEA SFÂNTULUI BARTOLOMEU

Jean Teulé

Copyright © 2014 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TEULÉ, JEAN

Noaptea Sfântului Bartolomeu / Jean Teulé; trad. :

Cristina Geantă. – București: ALLFA, 2014

ISBN 978-973-724-416-1

I. Geantă, Cristina (trad.)

821.133.1-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission of **ALLFA**, is strictly prohibited.

Copyright © 2014 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: 021 402 26 30;

021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Ruxandra Câmpeanu

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Anca Tach

Design copertă: Alexandru Novac

Jean Teulé

**NOAPTEA
SFÂNTULUI BARTOLOMEU**

Traducere din limba franceză de
Cristina Geantă

EDITURA ALLFA

Credit note: Wikimedia Commons

Jean Teulé s-a născut în 1953, într-un orașel din Normandia. S-a făcut cunoscut ca autor de benzi desenate (*Bloody Mary*, 1983; *Filles de nuit*, 1985; *Gens d'ailleurs*, 1990), apoi a debutat în televiziune, unde a lucrat ca producător și scenarist. Mai recent, s-a consacrat scrisului. A debutat cu romanul *Rainbow pour Rimbaud* (1991), căruia i-au urmat *L'Œil de Pâques* (1992), *Ballade pour un père oublié* (1995), *Darling* (1998), *Bord cadre* (1999), *Longues peines*, *Les lois de la gravité*, *Ô Verlaine!* (2004), *Je, François Villon* (2006), *Magazinul de sinucideri (Le Magasin des suicides*, 2007; Editura ALLFA, 2011), *Le Montespan* (2008) și *Mangez-le si vous voulez* (2009). Bestseller în Franța, *Noaptea Sfântului Bartolomeu (Charly 9*, 2011; Editura ALLFA, 2014) l-a consacrat pe Jean Teulé ca maestru al romanului istoric.

1

— Un mort?

Un tânăr blajin, abia ieșit din adolescență – tocmai a împlinit douăzeci și doi de ani – cască ochii mari:

— Ce? Să poruncesc ca un biet convalescent să fie ucis în somn, în toiul nopții? Nici să nu vă gândiți la așa ceva, mamă! Și tocmai pe amiralul de Coligny, care mi-e ca un tată? Niciodată n-o să-mi pun pecetea pe așa un decret!

Cinstit și sensibil, băiatul cu gâtul ascuns de un guler alb, plisat și scrobrit, care i se ridică până la bărbie, nu mai contenește să se minuneze.

— Cum puteți veni să-mi cereți moartea consilierului meu cel mai de preț, care numai ieri dimineață, ieșind din Luvru, a fost împușcat chiar pe strada asta de un ucigaș ascuns îndărătul rufelor întinse la o fereastră? E rănit. Ambroise Paré spune c-o să scape, și eu mă bucur.

— Ei bine, noi nu, răspunde o voce de matroană cu un puternic accent italianesc. Cu atât mai mult cu cât tânărul tău frate și cu mine suntem cei care au pus la cale atentatul.

— Poftim?!

Băiatului nu îi vine să creadă. De sub un mănunchi de pene de lebedă prinse la tocă, își întoarce încet capul spre cele șase personaje încolonate dinaintea lui. Unul dintre cei de față, un bătrân nobil îmbrăcat cu o robă din damasc stacojiu, spune cu regret:

— Sire, seniorul de Maurevert, ucigaș profesionist, dar neobișnuit cu armele de foc, voia să facă asta cu arbaleta. Pentru mai multă siguranță, i-am cerut să folosească o archebuză. Dar norocul nu ne-a surâs. Chiar când a tras, de Coligny s-a aplecat ca să-și potrivească un papuc. Maurevert a ratat ținta.

Tânărul rege cu obraji bucălați clatină din cap cu un aer consternat:

— Și când mă gândesc că în după-amiaza asta am fost pe strada Béthisy, la căpătâiul amiralului, promițându-i să-i caut și să-i pedepsesc pe vinovați... Vinovații erau chiar mama și fratele meu! Dar de ce-ați făcut una ca asta, mamă?

Mama, așezată chiar în fața odraslei sale regale, poartă în jurul gâtului un guleraș imens, cu volănașe, cât o roată de trăsură. Pudra ei de orez parfumat i-a pătat mânechile bufante ale rochiilor negre de văduvă. Are ochii exoftalmici și obrajii flasci, iar cu buzele-i pline rostește vorbe crunte:

— Carol, ascultă-mă... Gaspard de Coligny din Châtillon, care e, cu siguranță, unul dintre marii amirali ai Franței, dar, totodată, conducătorul partidului protestant, are acum o influență mult prea mare asupra ta. Și de săptămâni întregi încearcă să te convingă în taină să intervii în Țările de Jos Spaniole sub pretextul că Filip al II-lea îi persecută acolo pe hughenoti.

— De unde știți, de vreme ce e secret?

— Știu. Știu tot ce se vorbește în Luvru.

— Tot escadronul zburător al spioanelor tale, vrăjitoare florentină? surâde blândul rege cu indulgență.

Caterina de Medici reia:

— Nu. Tânărul tău frate Henric, Ochii și Urechile Mele...

Carol are o tresărire. Mama lui continuă:

— Consiliul tău aici de față, familia de Guise, frunzașă printre catolici, și cu mine nu consimțim să porți acest război.

— Mamă, dacă protestanții sunt persecutați undeva, fără îndoială că trebuie să mergem să-i apărăm.

— Ei bine, nu, nu trebuie! Dacă ne războim în Flandra împotriva drept-credincioasei Spanii, Franța din nou se va găsi angajată

în luptă de partea hughenotilor și o să atragă furia papei, explică italianca, fluturând cu importanță un evantai decorat cu flori de crin: Vai! E aproape zece și tot n-a trecut zăpușeala... În orice caz, alaltăieri, joi, conducătorului protestant i-ai șoptit c-o să iei decizia luni.

— Spionii tăi au auzul fin... recunoaște regele Carol.

— Erai gata să-i cedezi individului ăstuia. Sunt sigură. Așa că da, am încercat să ne descotorosim de el, ca să nu-ți mai dea sfaturi rele. Dar n-am reușit, și-ți cerem permisiunea să mai încercăm o dată chiar în noaptea asta.

— Cum așa, mamă? Dintr-odată aveți scrupule? se amuză monarhul. Ieri erați mai puțin stânjenită când Maurevert avea degetul pe trăgaci.

— Pentru că... începe mama, căutându-și cuvintele, pentru ceea ce vrem să îndeplinim pe viitor ne trebuie neapărat acordul tău, care are efectul unei legi. Când de Coligny, de data aceasta, va fi tăiat cu securea, va trebui să mergem imediat să-l ucidem pe La Rochefoucauld.

— Pe Foucauld, prietenul meu? Și pe el vreți să-l omorâți? Doi morți?

— Nu doi, Maiestate, gesticulează larg cu mâna un mareșal în uniformă, fiindcă o să trebuiască totodată să batem la ușa lui Andelot și să-l sfârtecăm pe loc, cât ne aflăm acolo, la fel cum o să facem și cu alții. Cu marii șefi protestanți, să zicem. În total, ar trebui să ajungem la șase.

— Șase morți?

Lângă o mescioară din cabinetul cu grinzii aurite și pereți încărcăți cu reprezentări alegorice, monarhul deschide larg ochii, și se uită naiv la mareșal.

— Dar, domnule de Tavannes, eu credeam că luni am măritat-o pe sora mea catolică, Margareta, cu protestantul Henric de Navara tocmai ca să reconcilies cele două religii... Când de fapt sâmbătă seara vreți să-i ucideți pe șefii hughenoti sosiți la nuntă de peste tot din Franța?

— Întocmai, răspunde un duce voinic din stânga mareșalului, pudrat și încărcat de dantele cu panglici savante. De vreme ce toată aristocrația protestantă s-a adunat în mod providențial la Paris, ar fi chiar păcat să nu profităm de prilejul care ni se oferă...

Ministrul Justiției, cu o eșarfă brodată de-a curmezișul pieptului, se grăbește să întărească vorbele ducelui:

— Nevers are mare dreptate, sire. Este, într-adevăr un prilej rar, continuă el cu nonșalanță. Să poți să tai într-o noapte toate capetele balaurului ereziei este o șansă cu care n-o să ne mai întâlnim prea curând. Sunt toți aici. Ucidem zece dintre ei și s-a rezolvat.

— Zece, René de Birague? Înțelesesem că șase.

— Ei, da, șase, zece... Vă tocmiți, Maiestate! comentează căpitanul primei companii de ofițeri din slujba regelui. În tot cazul, sire, nu mai mult de o sută.

— O sută de morți?

Cu gura căscată, Carol își plimbă privirea de la un chip la altul. Ajunge la mama lui, care tace.

Cu brațul drept rezemat de masa încărcată pe care își ține arbaleta și cornul de vânătoare, peste antologii de poezii și alături de un clopoțel și de un laț pentru păsări, tânărul rege nu mai înțelege nimic. Este uimit de tot ce se întâmplă. De lângă perete, căpitanul i se adresează malițios, ca și cum ar vorbi despre o vânătoare:

— Am prins animalul în cursă. Grăbiți-mă să trimit sulițașii.

Carol contemplă în spatele căpitanului o tapiserie care înfățișează un cerb cu un ochi albastru. Regele nu a observat-o până acum. Ce năzdrăvănie! Suveranul se ridică.

Înalt, subțiratic și cu umerii înguști, cu picioarele lungi îmbrăcate în colanți albi, pășește pe dalele de faianță cu model de flori de crin, care răsună sub pintenii lui în formă de gât de lebădă, împodobiți cu câte o stea. Pe când se apropie de curioasa tapiserie, pantalonii bufanți, coborâți până la jumătatea coapsei, aduc cu niște izmene.

Pe tapiserie poate fi admirat un cerb de șapte ani atacat de cinci ogari și de o cățea, care s-au năpustit cu toții asupra lui. Un copoi îl mușcă de o ureche. Alții îi sar la beregată, îi sfășie pântecul și

inima. Iar cerbul încolțit, cu câte cinci ramificații ale coarnelor – la șapte ani este încă foarte tânăr –, își ridică, dintr-o parte, capul spre cer. Are un ochi albastru.

Monarhul zgârie ușor irisul țesut. Scamele de lână albastră care i-au rămas sub unghie sun albastre. „Ciudat lucru. Cerbii au întotdeauna ochii negri...”

Regele Franței se răsuțește spre membrii consiliului regal.

— Niciodată n-o să ordon ceea ce-mi cereți. Aș prefera mai degrabă să-mi fie târât trupul prin noroiul de pe străzile Parisului.

La această declarație solemnă, cineva din cabinetul suveranului izbucnește în râs.

— V-am spus eu că n-o să îndrăznească. E un laș cu limba otrăvită!

Cel care tocmai a vorbit stă în picioare, în spatele mamei și al membrilor consiliului; regele se repede vijelios la impertinent:

— Eu, laș? Henric, tocmai tu îndrăznești să-mi spui asta? Tu, pederastule?

Henric are, într-adevăr, un aer deosebit. Obraji rași, chip palid, gesturi efeminate, ochi de Sardanapal. Împodobit de sus până jos cu trandafiri și panglici, cu chipul sulemenit în alb și roșu și cu o tichie stacojie și mare pe cap, ca o cochilie de moluscă. Nu seamănă cu un prinț, ci cu o prostituată fardată. Regina Caterina intervine în calitate de mamă:

— Carol, lasă-l pe tânărul tău frate cu gusturile lui și termină cu jocurile astea copilărești!

Dar regele o ține una și bună:

— Frățioare, nu uita că nu ești decât duce de Anjou!

Celălalt, cu cercei de os la urechi, se ridică în vârful picioarelor, căci este mai mic de statură, și îi răspunde:

— De-ar fi dat Dumnezeu să fiu eu cu un an mai mare decât tine și nu invers, consiliul regal n-ar fi pierdut atâta timp să mă convingă...

Caterina de Medici îi ține isonul cu venin florentin:

— Așa e, Carol. Ochii și Urechile Mele ar fi avut curajul să accepte fără ezitare. După cum îl cunosc eu, i-ar fi trecut deja de două

ori prin sabia pe hughenoți. Dar el e Ochii și Urechile Mele... El nu-i spune niciodată inamicului său „tată“.

Cu ochii înecați în lacrimi, monarhul răspunde:

— Mă întreb uneori dacă nu cumva cea căreia îi spun „mamă“ este inamicul meu.

Câinii încep să mârâie sub masă, iar Charles își pierde cumpătul, tutuind-o pe Caterina de Medici:

— Nu-l iubești decât pe Henric! Toată ziua te aud cum îl lauzi și-l ridici în slăvi. Eu domnesc, dar numai pe el îl îndrăgești.

Se simte în glasul lui că suferă mult din cauza acestei preferințe a reginei pentru un frate mai italian, mai de Medici decât el.

— Pe tabla de șah a politicii sunt rege, dar de Anjou și cu tine nu mă considerai decât un pion! Să-i ucizi pe liderii protestanți invitați la nuntă... Ce trădare! Care dintre voi doi a gândit planul ăsta malefic?

Pune mâna pe arbaleta de pe masă și o ridică.

— Și dacă v-aș trage fiecăruia câte o săgeată în cap?

— Cine, tu? Ție ți-e frică și de umbra ta, zice Henric, îndoindu-se de el.

În fața vorbelor trufașe și sfidătoare ale ducelui de Anjou, regele vrednic de milă depune arma și se întoarce să se așeze pe tronul prea mare pentru el.

Deși în spatele său fereastra cabinetului este larg deschisă spre Paris, simțind umezeala sufocantă a verii – sunt semne de furtună –, Carol își descheie gulerul plisat și nasturii de sidex de la gulerul cămășii. Trage aer adânc în piept și spune:

— Căpitane Gondi, spuneți o sută de morți... dar de Coligny, Foucauld, Andelot și ceilalți mai au și vecini, mulți dintre ei protestanți, care ar auzi strigătele și ar sări în ajutorul victimelor. Hughenoiților ăstora ce-o să le faceți?

— O să-i omorâm.

— Unii dintre ei au soții. O să le asasinați și pe ele, din câte înțeleg.

— Ba bine că nu, și câteva femei. Nu putem să riscăm.

— O să fie și bătrâni...

— A, da, bătrânii. Știți, Maiestate, pe întuneric nu se mai vede vârsta!

— ...Și copii.

— O să fie și copii, tot ce se poate. Dacă urlă prea tare, agățați de cămașa de noapte a mamei, nu e imposibil ca și câțiva dintre ei să fie trecuți prin spadă.

Regele pălește, dar Ministrul Justiției încearcă să minimalizeze lucrurile:

— Va trebui totuși să pescuim mai ales somonii cei mari, fără să ne distrăm prea mult cu broșcuțele...

Charles își continuă numărătoarea:

— Ah, dar asta n-o să însemne o sută, ci probabil o mie de morți...

— Probabil, recunoaște cu dezinvoltură ducele de Nevers.

Tavannes încuviințează.

— O mie de morți?

Monarhul adresează o mie de injurii tuturor celor prezenți în cabinetul său; îi numește „asasini“.

— N-o să facem decât să punem în aplicare ordinele voastre, sire, glumește ducele de Anjou, cu o reverență adâncă, de prințesă.

Un ogar se apropie de Carol, pune două labe pe genunchii lui și înalță capul. Deschide botul mare și cască în timp ce regele îl scarpină blând pe gât.

— De ce oare luteranii și catolicii nu reușesc deloc să se înțeleagă?

— Reformații nu se roagă lui Dumnezeu precum catolicii, îi reamintește Nevers.

— Și ce-i cu asta? Nu mai sunt creștini?

— Se îmbracă și mănâncă tare ciudat, intervine și Birague. Nu țin post vinerea.

— Dacă așa vor ei...

Gondi își face cruce și răbufnește cu înflăcărare:

— La naiba cu ce vor ereticii! Și fie ca-n noaptea asta un rege binecuvântat de Dumnezeu să îndrăznească în sfârșit să-și reverse mânia asupra inamicilor lui.

— Bine, dar cine sunt inamicii ăștia? se enervează Carol. Mongolii, chinezii? Cu toții facem parte din același regat, din câte știi. De mâini franceze să moară francezii?

— Dumnezeu așteaptă să faceți ordine în regat, insistă și Ministrul Justiției, și cu lovituri de dagă să...

— De ajuns! îl întrerupe Carol. Departate de mine gândul de a înfăptui niște crime atât de oribile. Dumnezeuul vostru mă înfurie, mă apasă, mă sufocă. M-am săturat de acest secol XVI, măcinat de nesfârșite războaie între religii...

— Vremurile astea nenorocite sunt de vină, zice de Anjou, râzând pe înfundate. Știi, o să-mi spui: „Războiul nu e frumos, ploaia înmoaie totul, și oamenii ar putea fi toți frați între ei...” Sunt foarte frumoase visurile tale, dar realitatea spune altceva, rânjește mezinul.

— De acolo până la a ucide atâția oameni... suspină fratele mai mare.

— Să nu uităm că nu sunt decât niște protestanți, relativizează Nevers.

— Își bat joc de statuile sfinților, de icoanele pioase, amintește mareșalul. Iar pe dalele catedralei strivesc sub talpă azima, simbolul dezacordului dintre ei și noi în privința întrupării lui Cristos.

— La Geneva, această anti-Romă, se plânge ducele, Calvin ne numea religia „prostituată a Babilonului”.

— Săptămâna trecută, își amintește Birague, niște necunoscuți au decapitat o statuie a Fecioarei într-o capelă pariziană.

Gondi povestește:

— La Cléry, protestanții au prădat osemintele dreptcredinciosului Ludovic al XI-lea și știți bine că la Orléans i-au ars inima bunicii Măriei Voastre, Francisc I.

Privirea lui Carol trece de la un consilier la altul, de la dreapta la stânga și apoi de la stânga la dreapta. Ministrul Justiției își aduce și el contribuția:

— Protestanții cuceresc orașele ca să-i omoare pe catolici și să le arunce leșurile într-un puț de episcopie. Amintiți-vă de Michelada de la Nîmes!¹

— Mai vreți un exemplu, sire? Întreabă Nevers. Baronul de Piles, îl cunoașteți. Un afurisit de hughenot. Și-a făcut un colier din urechile călugărilor.

— Ah, nu mai sunt rezonabili, se întristează regele, pe când îndepărtează încetișor câinele cel mare de lângă el.

Carol se simte foarte singur.

— Vreau să-mi povestiți. Cum o să se petreacă lucrurile? Fără prefăcătorie! îi avertizează monarhul de douăzeci și doi de ani.

După ordinea în care se înșiraseră membrii consiliului, lui Tavannes îi revenea sarcina de a-i explica regelui care le sunt intențiile:

— O să închidem porțile Parisului ca să nu scape nimeni...

Suveranul întoarce puțin capul ca să îl asculte pe Nevers.

— O să ancorăm bine navele și o să întindem un lanț de-a lungul Senei, ca nimeni să nu poată fugi pe fluviu, zice Nevers.

— Spre orele două ale dimineții, anunță Birague, clopotul cel mare din Saint-Germain-l'Auxerrois, cel botezat Maria, o să vestească binecuvântarea pumnalelor. O să-i răspundă toate clopotele din Paris.

Scoțându-și toca albă ca să își șteargă fruntea, regele înmărmurit întreabă:

— După miezul nopții ce sfânt sărbătorim? Este...

— Sfântul Bartolomeu, răspunde Gondi.

— Căpitane, tu o să conduci operațiunile?

— Nu, eu o să fiu ocupat la Luvru. Cel însărcinat cu afacerea asta e Claude Marcel, un bun executant și un om devotat.

Monarhului i se zbârlește părul.

¹ Masacrarea catolicilor la Nîmes, în timpul unei răscoale protestante care a avut loc de Sfinții Mihail și Gavril, în 1567. (N. tr.)

— Fostul magistrat al negustorilor?! Acest guisard¹ fanatic? Dar este un catolic fervent!

Lui Carol i se taie respirația.

— La cel mai înverșunat om al Ligii catolice v-ați gândit? Pe el vreți să-l puneți să-i vâneze pe protestanți?

— Așa cel puțin o să știm că treaba e bine făcută... se grăbește să explice Ministrul Justiției.

„Bine făcută pentru catolici!“ își zice ducele, aproape salivând de plăcere, pe când regele Franței, cu mâna la gură, nu știe cum să își stăpânească dezgustul.

— Asta o să degenereze într-un măcel în toată regula, știți bine! În spatele meterezelor, populația fanatizată de către cler și ațâțată de bătăile clopotului o să iasă în stradă și o să-i omoare pe toți cei care nu strigă „Trăiască mesa!“.

— Claude Marcel ne-a prevenit efectiv că asta pregătește, spune mareșalul, parcă desfătându-se de pe acum cu priveliștea măcelului. Oamenii lui sunt echipați cu feștile, saci cu pulbere și gloanțe de cupru din belșug.

Nevers nu își mai încape în piele de bucurie.

— I-am trimis deja lui Marcel ordinul: „În noaptea aceasta, în fiecare casă catolică să fie câte un om cu crucea la pălărie și brațul stâng înfășurat într-o eșarfă albă. Să fie înarmat și să aibă o torță la fereastră. Clopotul va da semnalul și atunci...“

— „...La masă!“ aplaudă Birague, luându-i vorba din gură.

— Cu Marcel o să trecem de la o mie la zece mi-mii de... se bâlbâie tânărul rege.

— Zece mii de morți?

— Ba chiar douăzeci de mii, prezice căpitanul cu un aer sugubăț. Zăpușeala, lipsa de apă de băut, frigurile și prețul pâinii, care a crescut odată cu venirea oaspeților protestanți la nuntă, au adus deja Parisul catolic în fierbere. Apa asta sfințită n-are cum să nu dea în clocot. Totul o să se transforme într-un exorcism general.

¹ Partizan al familiei de Guise. (N. tr.)

— Douăzeci de mii de morți?

Caterina bate ușor mâna pe care Henric a așezat-o pe umărul ei, apoi îi mângâie degetele lungi, de fată. Carol privește acest tablou înduioșător și totul în mintea lui se face alb.

— Îmi cereți un lucru atât de josnic, cum nu s-a mai pomenit niciodată nici la cele mai barbare popoare ale lumii...

Ministrul Justiției ripostează cu înflăcărare:

— Regii o să fie impresionați de curajul tânărului Carol al IX-lea, atât de diferit de inutilele și nesfârșitele lor compromisuri!

— O să se spună despre mine că sunt cel mai rău băiat care s-a născut vreodată, mai rău chiar și decât Nero... spune Carol, înfiorându-se la acest gând de coșmar.

— Posteritatea o să vă admire pentru măreția acestei fapte, îl asigură ducele.

— Așa ceva niciodată n-o să se șteargă din memoria umanității, niciodată! Povestea asta o s-o spună părinții copiilor noaptea ca să-i sperie...

— Cu siguranță, o să ne dăm silința ca acest Sfânt Bartolomeu să nu fie uitat niciodată, recunoaște Tavannes.

Dinspre stânga, regele își întoarce capul spre dreapta, străduindu-se să urmărească acest du-te-vino amețitor și ascultând o rafală de sfaturi coplesitoare:

— Maiestate, faceți din noaptea asta nici mai mult, nici mai puțin decât Judecata de Apoi!

— Uneori, regele trebuie să verse în valuri sângele supușilor lui!

— Treziți-vă, loviți!

— Victoria de la Lepanto împotriva turcilor ne obligă ca după musulmani, să terminăm și cu protestanții!

— Să străluciți alături de prestigiosii înaintași ai Maiestății Voastre!

— Fiți neînduplecat, sunteți rege pe pământ!

— Sire, un rău extrem cere un remediu extrem.

Nehotărât, întorcând capul încoace și-ncolo, Maiestatea Sa nu știe ce să mai creadă și spune cu mâhnire:

— N-am vrut să fiu rege. Fratele meu mai mare a murit prea devreme! Nu eram făcut să domnesc.

De Anjou suspină pentru că nu se află în locul lui Carol și o mângâie pe umeri pe mama lui, căruia gestul pare să îi facă o plăcere deosebită. Monarhul se ridică! Dar... se duce la fereastra deschisă ca să se uite la oraș.

La stânga, zidul castelului Luvru. În față, o piață pustie, mărginită de căsuțe liniștite, cu două sau trei etaje (acoperișuri țuguiate, paiante, uși gotice). În multe dintre ele strălucește la fereastră câte o flăcăruie care pâlpâie în așteptare.

— Ar fi...

Acoperișurile se pierd în depărtare; dintre ele se înalță din loc în loc câte o clopotniță sub cerul înstelat al nopții.

— Ar fi îngrozitor, o crimă dincolo de orice închipuire! Am arunca oamenii pe fereastră. Ar lua proporții fantastice. Ar fi...

— ...Rezolvată problema! râd mama și fratele său, ridiculizându-l.

— Este cu neputință să fiți atât de cruzi, spune Carol.

O mână consolatoare i se așază pe umăr. Crede că este mâna Caterinei. „Ce nerozie din partea mea“, își spune el după ce recunoaște vocea bătrânului mareșal al Franței, care îi destăinuie la ureche:

— Este o cruzime să fii omenos, iar să fii crud e un act de omenie...

Monarhul se întoarce și ia loc la masă. Contemplă sfeșnicele agățate de ziduri care îi luminează cabinetul. Unul dintre ele strălucește în spatele mamei sale. Carol își duce mâna la frunte ca și cum ar fi ajuns la capătul puterilor. Pe chipul său obosit se văd acum tarele ereditare ale familiei de Valois, semnele degenerescenței unei rase de regi stigmatizate și ofilite:

— Și pentru hughenotii de la palat, seniori, artiști sau servitori, ce-ați pregătit?

— O să închidem repede porțile Luvrului, răspunde Caterina de Medici, și o să-i omorâm pe toți.

Carol clatină din cap.

— Ai invitat două sute de nobili protestanți la palat și mâine vrei să le aduni cadavrele în Cour Carrée?

— Da, și o să le dăm de băut gărzilor elvețiene, ca să aibă mâna grea.

Din dreptul tapiseriei cu cerbul, căpitanul primei companii de ofițeri a casei regale spune, pe când monarhul se joacă cu lațul pentru ciocârliei:

— Vom merge și-n castel să scoatem din cuib păsările hughenote. Le voi porunci personal arcașilor să meargă după ei prin galerii, pe scări și să-i urmărească până-n camerele lor, ca să nu le scape niciunul.

— O să fie un abator în toată regula, îi avertizează Carol al IX-lea.

Mama și fratele lui recită unul după altul:

— Ne trebuie aceste crime...

— ...Pe care regele vrea să le reprime.

— Afurisită rimă, comentează regele, bătând ușor cu palma coperta unei antologii din poeziile lui Ronsard. Sângele o să curgă și-roaie chiar între zidurile noastre. Peste tot, numai pete uriașe de sânge. Își pleacă fruntea cu un aer sumbru și adaugă: Curând o să mă retrag în camera mea și o să primesc omagiile seniorilor protestanți. Ce-o să le spun? „Noapte bună“?

— Da. Nimic nu trebuie să le dea de bănuit.

— Și tu, mamă, când o să ieși din cabinetul meu și o să te însoțești cu ei în galerii, ce-o să le spui?

— „Noapte bună, domni ai Reformei. O să mă rog pentru voi...”

Stând în picioare, aproape lipit de gulerul impozant al reginei mamă, mezinul se lasă când pe un picior, când pe celălalt. Deodată, își pierde răbdarea:

— Spune odată, hotărăște-te!

— Ce de vieți irosite! zice Carol, plângându-i pe hughenoți.

— Ei bine, da! se răstește fratele lui, făcând un gest de lehamite. Cu toți servitorii și apropiații mirelui și ai lui Condé, cu tot alaiul care este așteptat să vină, o să ajungem la treizeci de mii, și ce-i cu asta?

— Treizeci de mii de morți?

— Douăzeci de mii, treizeci de mii... care e diferența?

— Diferența, Henric? Se vede bine că nu tu ești cel care o să moară.

— Ba da, eu o să mor! răbufnește mezinul. Dacă nu te hotărăști acum, soția ta, Elisabeta de Austria, mama, Margareta, frațele nostru, d'Alençon, tu și cu mine o să murim în câteva ore!

— Cum așa?

— De fapt, sire, am uitat să vă spunem un detaliu nu lipsit de importanță, intervine Tavannes. Chiar în clipa asta, pe strada Béthisy, hughenoții reuniți în jurul lui de Coligny pun la cale un complot ca al nostru.

— De ce-ar face asta?

— Ca să extermine familia regală.

— Pofitim?

Nevers povestește:

— Bayancourt, spionul curții, și Gramont ne-au avertizat în legătură cu iminența unui atac asupra Luvrului. Protestanții vor să pună stăpânire pe palat și să verse sângele familiei regale. Avem foarte puțin timp ca să le devansăm atacul. Numai una dintre tabere o să iasă învingătoare. Soarta ni se pecetluiește chiar în clipa asta!

— Carol, tu le-ai permis să strângă arme, muniții și paveze, amintește de Anjou. O să ne omoare!

Blândul monarh șovăie buimăcit:

— Totuși, trebuie să chibzuim... măcar până mâine...

— Vai, frățioare, mâine poate n-o să mai avem timp!

— Ucideți-i pe hughenoți, sire! insistă Birague. Vărsarea de sânge este bună în luna august. Dar să nu-l întrebați pe Paré, chirurgul Maiestății Voastre, el v-ar spune contrariul...

— Ambroise Paré! Dar e protestant! se agită Carol. Vreau să fie cruțat! Trimiteți după el, închideți-l în camera mea și ordonați-i să nu se miște de acolo. Nu ar fi cumpătat ca cineva care poate să salveze atâtea vieți să cadă victimă în așa un masacru.